

Po COVID-e má pacient 3x väčšie riziko, že skončí na dialýze

Tisková zpráva
8. Marca 2022, Bratislava

Bratislava, 8. marca 2022 – Po prekonaní COVID-u je až 3x väčšie riziko, že ľudom trvalo zlyhajú obličky a skončia na dialýze. Vyplýva to zo štúdie prezentovanej v Journal of the American Society of Nephrology. Vedci viac ako rok skúmali skupinu skoro 90-tisíc pozitívnych pacientov, minimálne 30 dní po prekonaní. Závbery vedcov potvrdzujú fakt, že je bezpodmienečne nutné sledovať funkcie obličiek aj po uzdravení, komentuje výsledky prieskumu v predvečer Svetového dňa obličiek riaditeľ siete dialyzačných stredísk B. Braun Avitum CZ/SK Martin Kunccek.

VYŠŠIE RIZIKO PRE OBLIČKY PO COVIDE

Výskum prebiehal medzi marcami 2020 a 2021. Výskumníci z Veterans Affairs St. Louis Health Care System a Washington University porovnávali skupinu 89.216 COVID pozitívnych a zároveň minimálne 30 dní preživších pacientov, so skupinou 1 637 467 ľudí, u ktorých COVID preukázaný nebol. Vedci skúmali predovšetkým riziko akútneho poškodenia obličiek a tiež pokles tzv. glomerulárnej filtrácie, ktorý ukazuje mieru schopnosti obličiek tvoriť moč a zbavovať telo škodlivých látok. Výsledkom prekonania COVIDu je o 30% väčšie riziko akútneho poškodenia obličiek, vyššie riziko zníženia glomerulárnej filtrácie a takmer 3x väčšie riziko trvalého zlyhania obličiek. „**Štúdia jasne poukazuje na vyšší výskyt poškodenia a zlyhania obličiek po prekonaní covidu. Je zrejmé, že funkciu obličiek po prekonaní covidu, napríklad aj v rámci Svetového dňa obličiek, je nutné venovať väčšiu pozornosť. Štúdie ukazujú na to, že sa môže v blízkej dobe zvýšiť počet ľudí, ktorí budú potrebovať dialýzu. Slovenská nefrológia je na to pripravená. Napriek tomu sa domnievam, že atestovaných nefrológov by mohlo pribúdať viac, než v súčasnosti, keď sa atestujú zhruba 3-4 nefrológovia ročne,**“ vysvetľuje za dialyzačné strediská MUDr. Martin Kunccek.

TRETIA DÁVKA OČKOVANIA U DIALYZOVANÝCH ČASTO ROZHODUJE

Ďalšie dáta, ktoré majú lekári v súčasnej dobe k dispozícii, ukazujú, že očkovanie treťou dávkou u dialyzovaných pacientov zásadne zvyšuje produkciu protilátok. Napríklad štúdia na 69 dialyzovaných pacientoch z Francúzska ukázala, že zatiaľ, čo po druhej dávke 15 pacientov neprodukovalo žiadne alebo slabú hladinu protilátok, po tretej dávke sa aj u nich produkcia protilátok zdvihla na požadované hodnoty. Analýzy ďalej ukazujú, že rovnako na tom sú aj pacienti po transplantácii, ktorí sú liečení imunosupresívami, ktoré tvorbe protilátok priamo bránia. Aj u nich je tretia dávka kľúčová. Rovnako je veľmi dôležité chrániť pacientov s chronickým ochorením obličiek preventívne, teda v okamihu zistenia pozitivity podávať monoklonálne protilátky alebo účinné antivirotiká. „**Dialyzovaní pacienti, ale aj pacienti v pokročilom štádiu chronického ochorenia obličiek patria do skupiny veľmi rizikových pacientov. Potvrdilo sa to na aj pomerne vysokej úmrtnosti dialyzovaných pacientov v priebehu uplynulého roka, ktorá na Slovensku dosiahla 20–30 %,**“ komentuje vplyv covidu na pacientov s ochorením obličiek prednosta I. Internej kliniky SZU a UNB a hlavný odborník ministerstva zdravotníctva SR pre oblasť nefrológie doc. MUDr. Martin Demeš, Ph, MPH.

Tieto dáta potvrdzujú aj údaje dvoch bratislavských stredísk B. Braun Avitum, kde za celé pandemické obdobie (roky 2020 a 2021) dosiahla kumulovaná úmrtnosť v priamej aj nepriamej súvislosti s ochorením COVID-19 celkovo približne 24 %. **„Na druhej strane, na týchto dvoch dialyzačných strediskách, a nielen na nich, priniesol covid rozvoj telemedicíny. Len na dvoch bratislavských strediskách sme napočítali viac ako 200 telemedicínskych výkonov,“** dopĺňa primár dialyzačných stredísk v Bratislave MUDr. Ľubomír Polaščin.

ABY OBLIČKY NEZLYHALI

Svetový deň obličiek si ľudia na celom svete pripomínajú už od roku 2006, každoročne vždy druhý štvrtok v marci. Ten tohtoročný pripadá na 10. marca a rovnako ako v covidových rokoch 2020 a 2021 sa aj tento rok ešte dvere ambulancií na vyšetrenie zadarmo neotvorila. **„Apel na prevenciu sme presunuli predovšetkým do on-line sveta. Vo štvrtok 10. marca od 13.00 hod. budeme naživo vysielat' program, ktorý bude venovaný práve prevencii obličiek, ale aj napríklad úlohe médií v čase pandémie. Vysielania sa zúčastní napríklad emeritný predseda Českej nefrologickej spoločnosti, profesor Vladimír Tesař, cievnny a transplantačný chirurg profesor Jiří Moláček, českí i slovenskí nefrológovia či moderátor Václav Moravec. Programom bude sprevádzať herec Karel Zima, ktorý svojmu kamarátovi daroval obličku. Veľká téma budú teda aj transplantácie a možnosti darcovstva,“** vymenúva MUDr. Martin Kunccek, riaditeľ dialyzačných stredísk B. Braun Avitum CZ/SK.

V otázke zdravia obličiek má nezastupiteľnú úlohu prevencia. Hlavnú úlohu zohráva zdravý životný štýl, teda nefajčiť, zdravo sa stravovať, nepiť nadmieru alkoholu a čo najviac sa hýbať. Jednými z hlavných rizikových faktorov sú aj cukrovka alebo vysoký krvný tlak a tiež dedičné predispozície v rodine. **„Spozornieť by mal tiež každý, kto prekonal infarkt myokardu alebo angínu pectoris. Ďalej sú zaťažujúcimi procesmi prekonané srdcové zlyhanie, ischemická choroba dolných končatín, reumatologické ochorenie, časté užívanie liekov na bolesť a obličkové kamene či bielkovina a krv v moči pri predošlých vyšetreniach. Oplatí sa tiež všímať si stav moču. Akonáhle je tmavý, je na ňom pena alebo má neobvyklý zápach, je potrebné byť naozaj na pozore,“** uvádza vedúca nefrologička B. Braun Avitum na Slovensku MUDr. Monika Alaxinová.

Pokiaľ kohokoľvek zaujíma riziko ochorenia obličiek a chce si urobiť orientačný test, môže navštíviť web www.oblickovakalkulacka.sk. Ročne si test na tomto on-line nástroji urobí okolo 90-tisíc ľudí. **„Akákoľvek cesta, ako sa starať o svoje obličky je dobrá, pretože nejakým typom ochorenia obličiek trpí zhruba desatina populácie bez toho, aby o tom vedela. Choré obličky totiž nebolia,“** vysvetľuje Monika Alaxinová.

KEĎ OBLIČKY ZLYHAJÚ

Keď už obličky zlyhajú, existujú 4 základné metódy ich náhrady. Hemodialýza na dialyzačnom stredisku, domáca hemodialýza alebo domáca peritoneálna dialýza a transplantácia. Všetky zachraňujú život a ich kvalita je úplne zásadná. V minulom roku bolo na Slovensku transplantovaných celkom 115 obličiek. Je to najmenej od roku 2003. **„Extrémne nasadenie zdravotných pracovníkov na jednotkách intenzívnej starostlivosti a ARO oddeleniach, v kombinácii s absolútnym nedostatkom intenzivistických lôžok v čase vrcholiacej 2. a 3. vlny pandémie spôsobilo pokles v odberovej aktivite a následne v transplantačnom programe. Teraz postupne dochádza k zvyšovaniu počtu darcov. Predpokladáme, že podobne ako v predchádzajúcom roku, s príchodom jarných a letných mesiacov, kedy klesá počet pozitívnych pacientov, dôjde opätovne k nárastu počtu odberov a transplantácií,“** približuje prof. MUDr. Ivana Dedinská, PhD., primárka transplantačného centra UN Martin a vedecká sekretárka Slovenskej transplantologickej spoločnosti. S transplantáciami úzko súvisí aj príprava pacientov na zaradenie na tzv. waiting list čiže čakaciu listinu. Táto príprava zahŕňa celý rad vyšetrení, ktoré realizuje domovské dialyzačné stredisko.

MODERNÉ METÓDY V LIEČBE OBLIČIEK

Slovenská asociácia dodávateľov zdravotníckych pomôcok (SK+MED) upozorňuje, že medzi obličkové ochorenia, s ktorými pacienti bojujú patria aj karcinómy či metastázy obličiek. **„Tak ako aj pri iných diagnózach, aj pri karcinómoch obličiek zaznamenávame značný rozvoj miniinvazívnych metód, medzi ktoré patrí aj liečba ablačnými metódami, napríklad mikrovlnnou abláciou. Táto miniinvazívna liečba poskytuje pacientovi významné benefity, v porovnaní s klasickým operačným výkonom - nižšie riziko komplikácií, rýchlejšie zotavenie pacienta alebo realizácia výkonu len v lokálnej anestéze. Výsledky ablačných metód sú porovnateľné s chirurgickou liečbou, najmä pri ložiskách do 3 cm,“** hovorí Ing. Katarína Danková, PhD, výkonná riaditeľka SK+MED a dodáva: **ablácie sú v mnohých prípadoch jedinou alternatívou u polymorbídnych pacientov, ktorí by nemohli podstúpiť chirurgickú liečbu.**

Viac o B. Braun

Koncern B. Braun pôsobí na celosvetovom trhu 180 rokov a dnes patrí k najväčším výrobcom zdravotníckych produktov na svete. Hlavné sídlo je v nemeckom Melsungene, pobočky má v 64 krajinách sveta. Skupinu B. Braun CZ/SK tvoria B. Braun Medical (dodávateľ zdravotníckych prostriedkov), B. Braun Avitum (prevádzkovateľ dialyzačných stredísk, odborných ambulancií a domovov pre osoby so zdravotným postihnutím) a Aesculap Akadémia (medzinárodná vzdelávacia inštitúcia). Skupina B. Braun v Českej a Slovenskej republike pôsobí od roku 1993 a zamestnáva viac ako 800 ľudí. Charitatívny projekt B. Braun pre život podporuje vybrané neziskové organizácie aj jednotlivcov. Patrónom projektu je český paralympionik David Drahonínský.

Kontakt na Skupinu B. Braun CZ/SK

Lucie Kocourková | tlačová hovorkyňa

Mobil +420-602 167 024 | lucie.kocourkova@bbraun.com

www.bbraun.cz